

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2019

Toimiala: Vapaa-aika

Palvelualue: Museopalvelut

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivinen sopimus täydentää toimialan strategista sopimusta. Tässä sopimuksessa määritellään kaupungin strategiasta, strategisten ohjelmien linjauksista sekä kulttuurilautakunnan painopisteistä johdetut museopalveluja sitovat tavoitteet.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Museolain mukaisesti museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Turun museopalvelut toteuttaa annettua tehtävää lain mukaisesti kokoelmatyön, tutkimuksen, museopedagogiikan sekä näyttely- ja julkaisutoiminnan kautta.

Ulospäin näkyvimmän osan toiminnasta muodostavat museotoimipaikat Turun linna, Apteekkimuseo ja Qwenselin talo, Biologinen museo, Luostarinmäki, Kuralan Kylämäki ja Wäinö Aaltosen museo sekä Vanhalla Suurtorilla sijaitsevat tilat, sekä niihin sijoittuvat pää- ja vaihtuvat näyttelyt sekä pedagoginen toiminta, kuten opastustoiminta, tapahtumat, työpajat ja kurssit. Osana toimipaikkojen asiakaspalvelua ovat myös museokaupat, sekä mahdollisuus vuokrata juhla- ja kokoustiloja.

Suurelta osin kokoelmiin, tutkimukseen ja asiantuntemukseen liittyvä asiakaspalvelutyö sekä palvelumyynti keskittyvät Kalastajankatu 4:ään, jossa sijaitsevat mm kuva-arkiston palvelut, konservointipalvelut sekä kulttuuriympäristöön ja maakunnalliseen museotyöhön liittyvät palvelut ja neuvonta. Keskeisen osan museopalveluiden toiminnasta muodostaa kokoelmatyö sekä siihen liittyvät kokoelmien hoito, kokoelmien esine- ja teoslainastoiminta, taiteen talletustoiminta ja julkisen taiteen hankkeet.

Palvelualuejohtaja Olli Immonen

ASIAKAS-PALVELU

Intendentti
Petteri Järvi

KOKOELMAT JA
KULTTUURI-
PERINTÖ

Intendentti
Maarit Talamo-
Kemiläinen

KONSERVOINTI

Pääkonservaattori
Mats Sjöström

NÄYTTELYT JA
PEDAGOGIIKKA

Intendentti
Satu Pajarre

HALLINTO

Hallinto, henkilöstöhallinto, talous

Kehittäminen

Viestintä ja markkinointi (matriisitoiminto)

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Opetus- ja kulttuuriministeriön maaliskuussa 2017 julkaisemassa Museopoliittisessa ohjelmassa linjataan museoalan keskeiset menestystekijät vuoteen 2030. Alueellisen ja valtakunnallisen museotoiminnan osalta esitetään vastuiden, rakenteiden ja rahoituksen uudistamista. Nykyinen valtakunnallisista museoista, valtakunnallisista erikoismuseoista sekä maakunta- ja aluetaidemuseoista muodostuva järjestelmä esitetään korvattavaksi kansallisilla museoilla sekä valtakunnallisilla ja alueellisilla vastuumuseoilla. Turun kaupungin museoille on ollut vahva valtionosuustuki (VOS), vuositasolla noin 2,85 miljoonaa. Parhailaan VOS- järjestelmän uudistusta ollaan valmistelemaan ja tulevien muutoksien vaikutus Turun museotoiminnalle saatavaan tukeen on vielä epäselvä.

Museokävijät etsivät museoista yhä enemmän elämyksellisyyttä ja tarinallisuutta, näyttelykohteilta halutaan sisällöllistä ja tiedollista vuorovaikutuksellisuutta ja museovierailu vertautuu muuhun vapaa-ajantoimintaan. Laadukkaat museot ja vapaa-aikapalvelut ovat kasvukeskuksien kilpailuetu, jolla on merkitys asuinpaikan valinnassa. Kulttuurimatkailu on nopeimmin kasvavia elinkeinoaloja ja museoilla on iso merkitys kaupunkien matkailulliselle vetovoimalle. Museotoimipaikkoja on uudistettu vastaamaan muuttuneita kävijäodotuksia ja tätä työtä jatketaan tulevina vuosina.

Museoihin kohdistuu muutospaineita asiantuntijuuden roolin osalta. Jaettu asiantuntijuus, siihen liittyvät yhteisöllisyyden korostuminen ja tiedon saatavuus pitää ottaa huomioon museotyön tulevaisuutta mietittäessä. Samaan muutoskehitykseen liittyvät myös saavutettavuuden, osallisuuden mahdollisuuksien ja vuorovaikutuksen lisääminen osana perustyötä, sekä museotyön hahmottaminen museotoimipaikkoja laajempaan toimintaan. Museolaiset bloggaavat ja somettavat, ja siten antavat asiantuntijuudelle kasvot.

Digitaalisuudella on lisääntyvä merkitys museotoiminnalle. Se tulee lähivuosien aikana tarkoittamaan sekä toimintatapojen uudistamista, sisäisten prosessien ja palveluiden digitalisointia, ja näkymään ulospäin mm. datan avaamisena ja digitaalisina joukkoistamisprojekteina.

Vapaa-aikatoimialan kohde- ja aluetyössä museon pitää omalta osaltaan mahdollistaa museosisältöjen hyödyntäminen osana asuinalueiden eriytymisen haasteisiin vastaamista, sekä vahvistaa paikallista identiteettiä ja edistää hyvinvointia ja terveyttä. Tämän toiminnan vahvistaminen tulee olemaan myös osa maakuntauudistuksen myötä kunnille jäävää kulttuurihyvinvointityötä.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Museopalvelut kehittää ja mukauttaa toimintaansa vastaamaan museokävijöiden ja museopalveluiden käyttäjien muuttuneita odotuksia, toteuttaen siten museopalveluiden toiminta-ajatusta ja visiota sekä kaupungin Turku 2029 strategiaa ja strategisia ohjelmia.

Toiminta-ajatus:

Kannustamme uteliaisuuteen ja innostumme yhdessä menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden Turusta: Museo on mukana rakentamassa tulevaisuuden kaupunkia, jolla on elävä ja vuorovaikutuksellinen suhde ainutlaatuisen historiaansa, taide-elämäänsä ja kaupunkikulttuuriinsa.

Visio 2029:

Tarjoamme erilaisia mahdollisuuksia kokea Turku. Löydämme uudenlaisia tapoja olla museo.

Museopalveluiden kehittämistoimintaa 2019 ohjaavat Kulttuurilautakunnan ja Vapaa-aikatoimialan strategiset linjaukset ja painopisteet 2017-2021. Vapaa-aikatoimialan yhteiset painopisteet ovat yhdenvertaisuuden edistäminen ja eriarvoisuuden kaventaminen, osallisuuden, aktiivisuuden ja monialaisen yhteistyön edistäminen sekä vahvistuva kumppanuus kolmannen sektorin kanssa. Kulttuurilautakunnan linjaamat painopistealueet linkittyvät edellämäinnittuihin ja suuntaavat museopalveluiden strategisia tavoitteita ja toimintaa.

Vetovoimainen kulttuuri -Turku

- Museotoimipaikkojen kehittäminen ja uudistaminen: Historian museo, WAMin Studiotila, Luostarinmäen museokortteli, Kuralan Kylämäen Tryskimaksiini
- Museotoimintaa uudistetaan kokemuksellisen perhe- ja kulttuurimatkailun suuntaan. Kaikissa museotoimipaikoissa kehitetään sisältöjä ja toimintaa innovoiden vastaamaan matkailijoiden uudistuvia odotuksia (2.3.7).

Sisäisen ja ulkoisen yhteistyön vahvistaminen

- Yliopistoyhteistyön toimintamallin kehittäminen ja jalkauttaminen käyttöön. Kumppanuuksia laajennetaan ja kehitetään mm. museon ystävätoimintaa
- Syvennetään ja laajennetaan yhteistyötä kulttuuriperintöyhteisöjen kanssa mm. alueellisessa museotoiminnassa ja eri museoyksiköiden yleisötyössä. Kehitetään uusia yhteistoiminnan malleja ja toimintaa, joissa voidaan osallistaa kansalaisia ja yhteisöjä taidetoimintaan ja kulttuuriperinnön ylläpitoon (2.3.2).
- Historian museo Turkuun -hanketta suunnitellaan vuorovaikutuksellisessa ja osallistavassa prosessissa eri toimijoiden ja kaupunkilaisten kanssa. Tavoitteena on museo, joka toimii mahdollistajana erilaisille yhteistyötahoille ja kansalaistoiminnalle, sekä jonka toiminnalle on keskeistä erilaiset kumppanuusmallit (2.3.5).

Eriarvoistumisen poistaminen - kaikkien yhteinen Turku

- Kuralan Kylämäkeen vapaa sisäänkäynti, Elämyspolun kautta kaikille koululaisille mahdollistetaan museokokoemus, kontti lähiöihin
- Vahvistetaan paikallidentiteettiä voimavarana tuomalla esiin eri alueiden kulttuuripiirteitä ja historiaa sekä auttamaan asukkaita tuntemaan osallisuutta paikalliskulttuuriin. Tallennetaan alueiden nykykulttuuria yhdessä asukkaiden kanssa (2.3.4).

Digitaaliset palvelut - moderni ja historiallinen Turku

- Vuorovaikutteisten ja ns. omaoimisten digitaalisten palveluiden kehittäminen.
- Digitaalisia palveluita kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä (3.2.3): Kokoelmahallintajärjestelmän kehittäminen yhteistyössä maakunnan museoiden kanssa. Osallistavan kuvapalvelujärjestelmän kehittäminen yhteistyössä Museoviraston kanssa. MIP Museon informaatioportaalien tietosisällön jakaminen

Historian museo -hanketta jatkovalmistellaan vuoden 2019 aikana tilojen, sisältösuunnittelun, rahoitushakujen sekä tarkemman toteuttamissuunnitelman osalta. Laaja hanke edellyttää resurssien suuntaamista toteuttamiseen ja sen eteenpäin viemisellä on heijastusvaikutuksia kaikkeen muuhun toimintaan.

Tilakysymyksiä edistämistä jatketaan vuoden 2019 aikana:

- Keskeisenä on kokoelmien säilytystiloihin liittyvien ratkaisujen tekeminen, joilla on iso vaikutus operatiivisen työn organisoimiseen usean vuoden aikajännteellä. Amiraalistonkadun säilytystilaan on suunniteltu käyttötarkoituksen muutos ja ennen sitä pitää löytää uusi tila.
- Tavoitteena on selkiyttää Wäinö Aaltosen museon peruskorjauksen aikataulua, jotta se voidaan huomioida muussa toiminnassa, kuten muun muassa tulevien vuosien näyttelyohjelmiston suunnittelussa.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

Käyttötalousosa (1.000 €)	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 siirrot	TA 2019 yhteensä	TOT 1-6 2019	Toteutumisennuste	Poikkeama enn./TA yht.	Poikkeama enn./TA yht.
Museopalvelut								
Toimintatulot	2 445			2 445	1 433	2 657	212	9 %
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintamenot	10 841	441	130	11 412	5 486	11 419	-6	0 %
Toimintakate	-8 396	-441	-130	-8 967	-4 053	-8 761	206	-2 %

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2017	TOT 2018	TA 2019	TOT 2019	ENNUSTE 2019
Htv	125,2	125,4	126	121,1	126
Palkat ja palkkiot	3 950	4 082	4 188	2 137	4 298
Sijaistus %	27,6	35,8	12	34,1	40
Sairauspoissaolo%	3,0	3,6	3,3	4,4	4,9

4 Toiminnalliset tavoitteet

Nimi	Vaihe	Tila	Tilanyhteenveto / elokuu 2019
Kuvapalvelujärjestelmä	V7 Keskeytetty		Museovirasto on tehnyt hankinnasta välipäätöksen 8.3.2019, kyseessä on kilpailullinen neuvottelumenettely. Määräaikaan mennessä (4.3.2019) saapui 5 osallistumishakemusta. Neuvottelumenettelyyn valittiin 4 toimittajaa. Tarjoajilta saatiin alustavat tarjoukset 1.4.2019 ja neuvottelukierrokset ovat alkaneet 8.4. Kuvapalvelujärjestelmän hankinta yhteistyössä Museoviraston kanssa on museopalveluiden osalta keskeytetty kustannusten noustua kohtuuttoman suuriksi.
Historian museo	V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen		Hanke etenee suunnitellussa aikataulussa. Museon sijaintipaikasta tehtäen päätös 2019.
Luostarinmäen käsityöläismuseon kehittämissanke	V4 Projektin toteutus		Luostarinmäen käsityöläismuseon uudistaminen on aloitettu keväällä 2019. Siellä on uudistettu sisä- ja ulkovalaistusta, perustettu museoaluelle kesäkahvila ja tehty asiakaspalveluun liittyviä hankintoja. Toukokuussa käynnistettiin Museoviraston rahoittama Innovaatioverstas-hanke, jonka kautta tehdään näyttelyiden yhteiskehittämistä kaupunkilaisten ja museon sidosryhmien kanssa. Tiloihin kohdistuvien muutosten valmistelu on aloitettu Tilapalveluiden kanssa, mutta lähivuosien remonttiaikatauluihin vaikuttaa myös Kaupunkirakentamisyksikön johdolla tehtävä sähkö- ja viemäriremontti, jonka ajankohta ja laajuus eivät ole vielä tiedossa. Kehittämissankeen työryhmä jatkaa vuonna 2019 kansainvälisen yhteistyöverkoston rakentamista pohjoismaisen Arctic Wood Network -hankkeen ja Erasmus+-ohjelman rahoittaman opintomatkan (Beamish, UK) turvin.
MIP Museopalveluiden rakennus- ja arkeologisten tietokantojen eheyty	V4 Projektin toteutus		IT-palveluilla vetovastuu projektista. MIP - Museon informaatioportaaliin kuuluva rakennusperintöportaali valmistui vuoden 2017 lopussa. Arkeologisen tietokannan kehittäminen jatkuu vuoden 2019 loppuun asti. Löytöjen luettelointiosio otettiin käyttöön syksyllä 2018. MIPiin on tallennettu kaikki Turun kauppatorin kaivauksen löydöt (yli 22 000 kpl). Järjestelmään voi tallentaa kaikki kohteet ja tarkastukset, ja sitä kautta voi tarkastella ja muokata Muinaisjäännösrekisterin kohteita. Tutkimus ja konservointiosioita kehitetään vielä. Vanhojen Access-tietokantojen vienti MIPiin on aloitettu.
Uuden kokoelmanhallintajärjestelmän käyttöönotto	V4 Projektin toteutus		Museon käytössä olevan kokoelmanhallintajärjestelmä WebMusketti on vaihdettava uuteen järjestelmään. Samalla on tarkoitus luopua muista museon kokoelmanhallintajärjestelmistä, Muusasta ja E-kuvasta, sekä keskittää kaikki kokoelmatiedot yhteen järjestelmään, johon voidaan luetteloita sekä taideteokset, valokuvat että esineet. Tarkoituksenmukaisimmaksi vaihtoehdoksi todettiin kaupungilla jo käytössä oleva arkistojärjestelmä Yksä, jonka käyttöönotto alkoi vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä ja kestää lokakuun loppuun 2019.
Yliopistoyhteistyön toimintamallin kehittäminen	V4 Projektin toteutus		Turun museokeskus ja Turun yliopiston humanistinen tiedekunta solmivat yhteistyösopimuksen 27.3.2018. Vuonna 2019 on neljä yhteistä tapahtumaa: What's up? Tutkimus esiin 10.5., Ideapaja 23.8., Museoalanpäivä 8.10. ja Museominglaus 11.11.. Tapahtumat tukevat yhteistyön suurimpia osa-alueita: tutkimus, hankkeet ja projektit ja pedagogiikka. Turun yliopiston humanistisen tiedekunnan sivuille tulee yhteistyöstä kertova osio ja Turun museokeskus kertoo yhteistyön eri muodoista vuoden 2019 aikana omissa blogeissaan. Kevään aikana Turun museokeskus ja Åbo Akademin solmivat virallisesti oman yhteistyösopimuksen. Vuoden lopussa esitellään valmis toimintamalli.

Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

4.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Toimialan tavoite TA 2019	Palvelualueen toimenpiteet TA 2019
Työ lisää hyvinvointia	2A. Työkyvyn hallinta	Työkyvyn hallintamalli käytössä ja käydään läpi säännöllisesti. Työkykyä edistävään koulutusta työntekijöille ja esimiehille. Lisätään organisaatiotuntemusta ja selkiytetään vastuita.
Rakentava ja hallittu muutos - muutos on mahdollisuus!	6A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	Kannustetaan avoimeen ja keskustelemaan työkuulttuuriin. Jatketaan kehittämishankkeita ja osallistetaan laajasti työntekijöitä mukaan kehittämistyöhön.
Parempi johtaminen	9B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen	Säännölliset henkilöstökokoukset, yksikköpalaverit ja tiimipalaverit. Kokousten ja palaverien muistiot viedään viipymättä dotkuun.
Lisätietoja:		

4.2 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat tavoitteet

Kunta 10- mittarit	TOT 2016	TOT 2018	TA 2019	TOT 2019	ENNUSTE 2019
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus (1 - 5)	2,66	2,77	3,0		2,8
Osallistava johtaminen (1 - 5)	3,95	-	-		-
Kehityskeskustelun hyödyllisyys (kyllä, %)	37,1	54,1	40,0		50
Työpaikan ilmapiiri (1 - 5)	3,46	3,64	3,7		3,7
Lisätietoja: Kunta10 2018 aineistossa ei ”Osallistava johtaminen” -kohtaa: tullaan muuttamaan vuoden 2020 sopimukseen.					

4.3 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	TOT 2018	TA 2019	TOT 2019	ENNUSTE 2019	Seuranta- väli
Lapsille suunnattuun toimintaan museotoimipaikoissa osallistuvien määrä	V	43 757	48 624	45 000	38809	46 000	21201	45000	kuukausi
Aikuisille suunnattuun toimintaan museotoimipaikoissa osallistuvien määrä	V	uusi mittari	77 848 *)	43 000	51801	44 000	16908	43000	kuukausi
Museoiden ulkopuolella järjestettävän oman toiminnan määrä	K/T	85	43	25	21	28	12	28	vuosittain
Neuvontapalveluiden käyttötapaukset	K/T	3 114	6 439	4 800	7099	5100	2230	5200	puolivuosi
Kokoelmien liikkuvuus: lainat, talletukset, tilaukset	K/T	3 228	2 736	1 100	1050	1100	340	1100	puolivuosi
Asiakaskyselyn tyytyväisyyskeskiarvo	L/V	uusi mittari	4,26	4,35	4,32	4,35			vuosittain
Avoinnaolotunnit	S/P	10 903	12 215	11 950	11 926	13 889	5611	12700	vuosittain
Digitaalisesti saavutettavien objektien määrän lisäys /vuosi	S/P	51 107 (kokonaislukumäärä tähän asti)	11 975	4 500	8363	4600	4641	7800	vuosittain
Keskimääräinen lipunhinta	T/T	4,20 €	4,30 €	4,50 €	4,60 €	3,80 €**)	4,0 €	4,0 €	vuosittain

*) Luvussa mukana Itsenäisyyden juhluvuoden suur tapahtuma Luminous Turun linnassa

**) Uusi museokortin huomioiva laskentatapa

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saatavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus